

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/274/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4212207146
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2012:4212207146.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členov senátu JUDr. Veroniky Svoradovej a Mgr. Ingrid Vallovej, v právnej veci navrhovateľa: N.. O. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom W., B. U., U. XX, proti odporcom: 1. V. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. na C. 5, 2. O. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. na C., T. 1, o zaplatenie 10.000 eur s príslušenstvom, o odvolaní odporcu v 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 8. júna 2012, č. k. 6C 99/2012-31, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti a v časti trov konania vo vzťahu k odporcovi v 2. rade **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh uložil odporcovi v 2. rade povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 10.000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% za čas od 22. 03. 2010 do zaplatenia, všetko do 15 dní po právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku súd návrh zamietol. Odporcovi v 2. rade uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania v sume 600 eur do 15 dní po právoplatnosti tohto rozsudku. Súd konanie voči odporkyni v 1. rade zastavil. V časti konania voči odporkyni v 1. rade rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 657, § 658 ods. 1, § 39, § 41, 460, 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka a z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že dňa 21. 01. 2010 navrhovateľ ako veriteľ a O. P., nar. XX. XX. XXXX ako dlžník uzatvorili zmluvu o pôžičke. Ako dlžník je v tejto zmluve uvedená aj odporkyňa v 1. rade, ktorá však zmluvu o pôžičke nepodpísala. Dňa 30. 09. 2011 tento dlžník zomrel a jeho dedičmi v prvej dedičskej skupine sú odporkyňa v 1. rade ako pozostalá manželka a odporca v 2. rade ako syn poručiteľa. Dňa 12. 03. 2012 dedičia na Notárskom úrade JUDr. Ildikó Bory uviedli, že uplatnenú pohľadávku navrhovateľa neuznávajú. Vzhľadom k tomu, že navrhovateľ vzal návrh voči odporkyni v 1. rade späť pred prvým pojednávaním vo veci, súd podľa § 96 ods. 1 OSP voči nej žalobu zastavil a v časti konania voči odporkyni v 1. rade o trovách konania vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Obsahom zmluvy o pôžičke mal súd za preukázané, že navrhovateľ poskytol otcovi odporcu v 2. rade pôžičku v sume 10.000 eur, ktorú pôžičku mal vrátiť do 21. 03. 2010 a v pôžičke boli dohodnuté úroky z pôžičky vo výške 5,5% mesačne, podpis právneho predchodcu odporkyne v 1. rade je na tejto zmluve riadne overený. Dňa 11. 01. 2011 otec odporcu v 2. rade podpísal uznanie sporného dlhu. Na základe týchto listinných dôkazov súd mal za bezpochybné preukázané, že odovzdanie finančnej hotovosti v sume 10.000 eur otcovi odporcu v 2. rade sa uskutočnilo. Z obsahu osvedčenia o dedičstve č. Dnot 281/2011 zo dňa 12. 03. 2012, vydaného súdnou komisárkou JUDr. Ildikó Bory, súd mal za preukázané, že odporca v 2. rade je dedičom po neb. dlžníkovi navrhovateľa. Odporca v 2. rade nadobudol dedičstvo v hodnote 57.490,53 eura. V konaní nebolo preukázané, že by pred smrťou otca odporcu v 2. rade sporná pohľadávka zanikla. Dňom smrti dlžníka navrhovateľa sporná

pohľadávka prešla na odporcu v 2. rade, ktorý za tento dlh svojho právneho predchodcu zodpovedá podľa § 470 Občianskeho zákonníka. Súd preto odporcu v 2. rade zaviazal navrhovateľovi zaplatiť 10.000 eur s úrokmi z omeškania odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti sporného dlhu, teda od 22. 03. 2010, pretože od toho času dlžník bol v omeškani so splnením tohto dlhu. Návrh v časti, ktorým sa navrhovateľ domáhal zaplataenia úrokov z pôžičky, súd zamietol, pretože tú časť zmluvy o pôžičke, ktorou boli dohodnuté úroky z pôžičky vo výške 5,5% mesačne, súd považoval za absolútne neplatné pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Pri takejto výške úrokov z pôžičky by mal navrhovateľ dostať 66% ročne, čo treba považovať za rozpor s dobrými mravmi s prihliadnutím na to, že je to podstatne vyššia úroková sadzba, ktorá bola v peňažných ústavoch v čase uzavretia zmluvy o pôžičke. Z neplatného zmluvného dojednania si navrhovateľ nemôže uplatňovať nižšie úroky z pôžičky, preto súd v tejto časti návrh zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 3 OSP a navrhovateľovi priznal plnú náhradu trov konania v sume 600 eur, čo predstavuje navrhovateľom zaplatený súdny poplatok, pretože mal neúspech v pomerne nepatrnej časti.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie odporca v 2. rade, odôvodniac ho tým, že o pôžičke jeho nebohého otca nemal vedomosť, nebohý otec mu o nej nepovedal a on zmluvu o pôžičke nevidel. Po otcovi našiel príjmový pokladničný doklad, ktorý priložil k odvolaniu zo dňa 21. 01. 2010, podľa ktorého navrhovateľ prijal od jeho otca 10.000 eur v hotovosti. Podľa jeho názoru bol tento pokladničný doklad vypísaný osobne navrhovateľom. Je možné, že jeho nebohý otec dlh voči navrhovateľovi takto vyrovnal. Žiadal, aby navrhovateľ preukázal tento doklad pred súdom, nakoľko ním musí disponovať. Na základe uvedeného pokladničného dokladu má on pohľadávku 10.000 eur.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporcu v 2. rade uviedol, že to, že nebohý O. P. neoboznámil odporcu o tom, že si predmetnú pôžičku od navrhovateľa zobral, neznamená, že ako dedič nemá povinnosť uhradiť poručiťelove dlhy. Príjmový pokladničný doklad vystavený dňa 21. 01. 2010, predložený odporcom, bol vystavený ako doklad o prijatej hotovostnej pôžičke poskytnutej navrhovateľom O. P., a nie ako doklad o vrátení hotovosti, bol vystavený N.. O. P. a omylom bol zamienený príjemca s výdajcom, zmluva bola podpísaná u notárky, kde bola aj hotovosť odovzdaná a kde bol aj chybné vystavený doklad podpísaný. Navrhovateľ disponuje dokladmi o výbere hotovosti zo svojich účtov, aby mohol poskytnúť pôžičku poručiťelovi. Tvrdenie odporcu, že uvedeným dokladom bol dlh poručiťela uhradený sa nezakladá na pravde, pretože, z akého dôvodu by si poručiťel v jeden deň hotovosť požičal a v tej istý deň ju vracal, keď podľa zmluvy sa zaviazal k vráteniu peňažných prostriedkov do 21. 03. 2010. Poručiťel dňa 11. 01. 2011 vlastnoručne podpísal uznanie dlhu voči navrhovateľovi. Poručiťel nikdy nespochybnil vystavený príjmový doklad na sumu 10.000 eur a svoj dlh voči navrhovateľovi uznal, a preto nesprávne vyplnený príjmový doklad nemôže byť dokladom o vrátení pôžičky. Dedičia v dedičskom konaní pôžičku neuznali a tvrdili, že túto pôžičku si zobrala spoločnosť RIVAC s. r. o., ktorej bol poručiťel spoločníkom a bola použitá na podnikanie spoločnosti, čím pôžičku v podstate nepriamo uznali. Na zmluve o pôžičke je ako dlžník uvedený O. P., a nie spoločnosť RIVAC s. r. o. T.. Z. bol svedkom prevzatia peňažných prostriedkov poručiťelom, pretože v tento istý deň bola podpísaná zmluva o pôžičke aj so spoločnosťou RIVAC s. r. o. a navrhovateľom, a tak isto na sumu 10.000 eur za tých istých podmienok ako bola poskytnutá poručiťelovi. Námietky odporcu preto považuje za neopodstatnené a rozsudok súdu prvého stupňa navrhol potvrdiť.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie odporcu v 2. rade nie je dôvodné, preto rozsudok súdu prvého stupňa podľa ustanovenia § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil.

Z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyplýva, že navrhovateľ ako veriteľ uzavrel dňa 21. 01. 2010 s otcom odporcu v 2. rade zmluvu o pôžičke, na základe ktorej poskytol otcovi odporcu v 2. rade peňažné prostriedky v sume 10.000 eur, pričom otec odporcu v 2. rade ako dlžník sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky špecifikované v čl. II tejto zmluvy navrhovateľovi ako veriteľovi vrátiť dňa 21. 03. 2010 s úrokom vo výške 5,5% mesačne z celkovej dlžnej sumy, počnúc dňom 21. 01. 2010. V zmluve bola ako dlžníčka uvedená aj odporkyňa v 1. rade V. P., ktorá však zmluvu nepodpísala. Súd po späťvzatí návrhu navrhovateľom konanie voči nej zastavil (v tejto časti je rozhodnutie súdu prvého

stupňa už právoplatné). Podpis dlžníka (O. P.) na zmluve o pôžičke bol overený notárom. V deň uzavretia pôžičky bol vystavený príjmový pokladničný doklad, z ktorého vyplýva, že navrhovateľ od O. P. prevzal dňa 21. 01. 2010 na základe zmluvy o pôžičke sumu 10.000 eur. Následne dňa 11. 01. 2011 dlžník O. P. dlh voči navrhovateľovi v sume 10.000 eur spolu s úrokom 5,5% mesačne z dlžnej sumy, počnúc dňom 21. 01. 2010 do jeho zaplatenia titulom zmluvy o pôžičke zo dňa 21. 01. 2010 uznal, čo do výšky a dôvodu. Dlžník O. P. dlh voči navrhovateľovi neuhradil a dňa 30. 09. 2011 zomrel. Zo zápisnice zo dňa 12. marca 2012, spísanej JUDr. Ildikó Bory, sp. zn. 12D 122/2011 vyplýva, že dedičia po zomr. O. P. pohľadávku navrhovateľa vo výške 16.210 eur na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 21. 01. 2010 neuznali. Z osvedčenia o dedičstve JUDr. Ildikó Bory ako súdneho komisára zo dňa 12. marca 2012, sp. zn. 12D 122/2011 vyplýva, že celé dedičstvo po O. zomr. XX. XX. XXXX nadobudol odporca v 2. rade, v prospech ktorého bezodplatne prenechala svoj podiel V. P., odkorkyňa v 1. rade.

Podľa § 657 Občianskeho zákonníka, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Zmluva o pôžičke nevyžaduje osobitnú formu, preto zmluva o pôžičke môže byť uzavretá ústne, konkludentne alebo v písomnej forme. Pojmovými znakmi zmluvy o pôžičke sú: prenechanie veci na voľné nakladanie, druhovo určené veci, dočasnosť (prenechanie na dohodnutú dobu), povinnosť vrátiť vec rovnakého druhu a doba splatnosti jej vrátenia. Zmluva o pôžičke je síce neformálnou, ale reálnou zmluvou, ktorá vyžaduje odovzdanie predmetu pôžičky (peňazí) veriteľom dlžníkovi, a to buď bezhotovostným spôsobom na účet dlžníka alebo odovzdaním krátkou cestou (Rozsudok NS SR, sp. zn. 5 Cdo 55/98). V prípade, že účastníci takéhoto záväzkového právneho vzťahu uzavreli písomnú zmluvu, je k existencii vzniku (platnosti) takéhoto záväzku treba odovzdanie predmetu pôžičky. Ak účastníci síce uzavreli zmluvu o pôžičke v písomnej forme, ale k odovzdaniu predmetu pôžičky (peňazí) reálne (fakticky) nedošlo, potom takto urobený prejav účastníkov zmluvy o pôžičke nezodpovedá skutočnému stavu, ide len o zmluvu o pôžičke pro forma, ktorá je absolútne neplatná. Odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi je teda predpokladom uzavretia zmluvy o pôžičke a základnou povinnosťou dlžníka je vrátiť vec rovnakého druhu, v rovnakom množstve a kvalite. K zmluve o pôžičke v zmysle ustanovenia § 657 Občianskeho zákonníka nedochádza len na základe dohody strán účinným prijatím návrhu na uzavretie zmluvy o pôžičke, ale až skutočným odovzdaním predmetu pôžičky dlžníkovi. Veriteľ, ktorý sa žalobou na súde domáha od dlžníka, aby mu vrátil požičané peniaze, musí v zmysle § 657 Občianskeho zákonníka splniť dôkaznú povinnosť podľa § 120 ods. 1 OSP, teda musí uniesť dôkazné bremeno nielen o tom, že s dlžníkom v určitom čase uzavrel zmluvu o pôžičke peňazí, ktoré mu mali byť v dohodnutej dobe dlžníkom vrátené, ale aj o tom, že tieto peniaze dlžníkovi skutočne požičal (prenechal mu ich, odovzdal mu ich) a to, či už v hotovosti, alebo formou bezhotovostného platobného styku.

Podľa § 558 Občianskeho zákonníka, ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má takéto uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

Podľa § 460 Občianskeho zákonníka, dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiťľa.

Podľa § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka, dedič zodpovedá do výšky ceny nadobudnutého dedičstva za primerané náklady spojené s pohrebom poručiťľa a za poručiťľove dlhy, ktoré na neho prešli poručiťľovou smrťou.

Odvolací súd po preskúmaní rozhodnutia súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti vo vzťahu k odporcovi v 2. rade v rozsahu a z dôvodov uvedených odporcom v odvolaní v zmysle ustanovenia § 212 ods. 1 OSP, podľa ktorého je odvolací súd rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil, preto rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil. K argumentácii odporcu v 2. rade v odvolaní, že o pôžičke otca nemal vedomosť a jeho nebohý otec mu o nej nepovedal, odvolací súd uvádza, že táto skutočnosť pre posúdenie danej veci nemá žiaden význam. Z dokladov predložených navrhovateľom vyplýva, že dňa 21. 01. 2010 došlo medzi navrhovateľom a

nebohým otcom odporcu v 2. rade k uzavretiu zmluvy o pôžičke a aj k reálnemu odovzdaniu peňazí, čo je podmienkou platnosti tohto právneho úkonu, čo vyplýva zo zmluvy o pôžičke zo dňa 21. 01. 2010, na ktorej je overený podpis dlžníka - otca odporcu v 2. rade. Doklad, na ktorý odporca v 2. rade v odvolaní poukázal - príjmový pokladničný doklad zo dňa 21. 01. 2010 predložil navrhovateľ súdu už s návrhom vo veci, pričom vo vyjadrení k odvolaniu odporcu v 2. rade uviedol, že na tomto doklade došlo k zámene príjemcu s výdajcom, čo vyplýva aj z celkového kontextu a ostatných predložených listinných dôkazov. Je nelogické, aby si nebohý O. P. zobral dňa 21. 01. 2010 pôžičku na sumu 10.000 eur so splatnosťou 21. 03. 2010 a aby ju potom aj v tento deň navrhovateľovi hneď zaplatil, najmä v kontexte s iným listinným dôkazom - uznaním dlhu O. P. zo dňa 11. 01. 2011, v ktorom pohľadávku navrhovateľa, čo do dôvodu aj výšky uznal. Keďže v konaní bolo preukázané poskytnutie pôžičky, ako aj to, že odporca ako dedič po neb. otcovi O. P. nadobudol titulom dedenia po ňom majetok v čistej hodnote dedičstva v sume 57.490,53 eura, teda v sume vyššej, ako je uplatnená žalovaná pohľadávka a smrťou otca odporcu v 2. rade prešla táto pohľadávka na odporcu v 2. rade, súd prvého stupňa správne zaviazal odporcu v 2. rade na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom a odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti a v časti trov konania vo vzťahu k odporcovi v 2. rade ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP a navrhovateľovi, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, trovy odvolacieho konania nepriznal, pretože ich priznať nežiadal.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.